

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXIX. Qui timet Deum, nihil neglegit. Eccl. 7. v. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

exclamat hic Dominus, se denique ostensurum, an eas compleat, & compleat simul omnes, plenè, perfectè. *Et sagittas meas complebo in eis.* septem numerantur sagittæ, quas sancti notant fuisse exoneratas in corpore hominis post peccatum, videlicet fames, sitis, calor, frigus, lassitudo, infirmitas, mors. Istæ sunt sagittæ omnibus communes, quotquot in Adamo peccaverunt, ac in terra non sunt sagittæ completæ, defunt pennæ, obtusus est

mucro, & ideo leviter vulnerant, ac in Inferno ô quàm eadem volabunt omnes plenæ vigore ad feriendum omnem impium. *Inebriabo sagittas meas sanguine.* Deut. 32. v. 42. & ideo Dammati sunt, in quibus propriè dicitur Dominus completurus sagittas suas *Complebo in eis*, quia in his omnem nocendi vim illis tribuet. Er tu, dum peccas, nôsti, locum tibi parari adeo horrendum, & tamen peccare pergis, ac si nihil omnino credas?

XXIX.

Qui timet Deum, nihil negligit. Eccl. 7. v. 19.

1. **C**onsidera vocis hujus *negligere* duplicem esse sensum. Incuriam significat, & contemptum, priore sensu usurpavit Apostolus, cum dixit Timotheo 1. 4. 14. *noli negligere gratiam, que data est tibi.* Posteriore Deus est usus per os ejusdem Apostoli, cum dixit: *Quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo, & ego neglexi eos, dicit Dominus.* Heb. 8. v. 9. ab hac voce *negligere* usurpatâ priore sensu, quem diximus, latinè derivatur Verbale *Negligentia*, & ab eadem sumptâ posteriore sensu derivatur *Neglectus*. His ita declaratis vocabulis, quæ eundem faciliè percipis, sed confusè tantum, statim intelligis, quid velit affirmare Sapiens, dum ait: *qui timet Dominum, nihil negligit*: hoc est, nihil non curat vel omittit boni quasi superfluum, & nihil negligit vel contemnit mali, tanquam leve. In hoc gemino

quasi cardine salutis nostræ omnis vertitur perfectio Christiana. unde verò nascitur tot hominum ruina etiam irreparabilis: non aliunde, quàm quòd in eo non satis se firment. Cum igitur tanti momenti sint sequelæ, quæ pendent tum ab executione, tum ab omissione tam nobilis documenti, ejus usum intimè penetrare, penitus cognoscere satage.

2. Considera non dicere sapientem: *Qui timet Deum, nihil boni omittit*, quis enim est adeo sanctus, ut non omittat aliquando facere boni quidpiam ultra id quod plerumque præstare solet? dicit: *Nihil boni negligit*, quia si talis sanctus omittat, ex fragilitate vel debilitate omittit, & non turpi illo vitio, quòd Negligentia vocatur. negligentia illorum est propria, qui non modò non exequentur majus bonum, quod facere possent,

Yyy yy 2

si vellent, sed nec curant exequi, eo contenti, quod sufficit, ne excidant gratiâ sui Domini. Istud autem ô quantum est malum! quia hoc aliud non est, quam se reddere indignum iis auxiliis abundantibus, quæ DEUS largiri solet his, quos videt placendi sibi studiosos. at quis nescit hæc, demura auxilia alas esse grandes aquilarum, quibus brevissimo temporis spatio à DEO te certis evahi ad altissimam perfectionem? *Vos ipsi vidistis, quomodo portaverim vos super alas Aquilarum, & Assumpserim mibi.* Exod. 19. v. 4. At ubi ista desunt auxilia, quot continuo sensim pereunt, eorum instar, qui habent equidè reditus, sed ad eò tenues, ut vix sustinendæ vitæ sufficiant. Unde Sapiens alio loco dicit: *Qui negligit viam suam, mortificabitur.* Prov. 19. v. 16. O verbum infaustum! non ait: *Moriatur*, quia ob istam negligentiam, quam præfers in servitio Divino, non incurris formaliter, ut loquimur, mortem animæ horrendam, seu damnationem; sed ait: *Mortificabitur*, quia, et si formaliter non asserat mortem animæ illa negligentia, ut quæ non semper attingit malitiam noxæ mortiferæ, saltem ad eam incurrendam inclinat ob summam penuriam spiritûs, & auxilii, ad quam redigeris. *Egestatem operata est manus remissa.* Prov. 10. v. 4.

3. Considera, qualis illa sit virtus, quæ dictæ opponenda est negligentia. Diligentia est, quæ ex sensu Sanctorum in tribus consistit. 1. consistit in studio omnium mediolorum, quantumvis mirata sint, quæ possunt nos promptius

provehere ad perfectionem, quam si us pro status nostri conditione expedit. & ejusmodi studium opponitur negligentia Electionis. 2. Consistit in promptitudine executionis mediolorum. & in promptitudine opponitur negligentia Executionis. 3. Consistit in executione mediolorum cum applicatione ad hæc applicatio opponitur negligentia Attentionis. Tu verò quomodo regeris? Examina te ipsum, & videbis sæpissime in aliqua defecere virtute hujus diligentia: ad eò fructuosam in omni. fac igitur, quod obicit Dominus: *De negligentia parvorum paucis.* quia pauci sunt, quibus sit accusare se ipsos in faciem mentis de aliqua ejusmodi negligentia significatim, qualiscunque sit eius turpitas. Ad summum acculebunt te ipse aliquando verbis generalibus, & nihil planè experimentibus. pauci sunt, qui veram subeat penitudo, pauci, qui veram proponant emendationem. verò, ne attendas, quid multi faciant, hoc fac, quod faciunt pauci. *De negligentia purga te cum paucis.* quia demum pauci quoque sunt, qui salutem consequuntur, & non multi. *Multi sunt vocati pauci verò electi.*

4. Considera non dicere Sapiens *Qui timet DEVM, nihil mali operatur.* quis enim est ad eò sanctus, qui non subinde committat peccatum aliquod saltem veniale? *In multis offendimus omnes.* Jac. 3. v. 2. dicit: *nihil malis negligit*, quia si quis Sanctorum committat peccatum aliquod veniale, id non contemnit, maxime si veniale fuerit

deliberatum, imò de eo summè doler. Ille contemnit, qui intus in corde suo leve reputat, quia veniale. quid? an veniale peccatum leve malum est? miserum te, si in tam stulto errore verferis. Peccatum veniale malorum, quæ sunt, aut possint esse in mundo, maximum est post peccatum lethale. aded, ut vel unum habere peccatum veniale deliberatum, quantumvis solum, majus tibi sit malum, quam si habeas omnem scabiem Universi, omnes plagas, apostemata, febres, podagras, Paralyfes, furias, imò diabulos Inferni simul omnes. hinc est, quòd ad evitanda hæc mala dicere non audeas vel unum mendacium bonâ conscientia, quantumvis joculosum, non facere furtum vel minimû, non fraudem texere exiguam, nec istud duntaxat. sed si præterea ejusmodi peccato veniali modum invenires adducendi ad fidem Christi omnes Judæos, Tartaros, Turcas, Idololatrias, verbo gentes omnes illi rebelles, id facere non possis. neque DEUS ob eam conversionem quidquam tibi deberet, sed pœnâ pleteret aded sensibili & severâ, qualis illa est flammæ piacularis, quæ omnia Mundi hujus superat tormenta. Et tu his insuper habitis audeas contemnere peccatum aliquod veniale deliberatum, & dicere: quid igitur magni est mali? *Qui timet DEUM, nihil negligit.* Verum quippe est peccato veniali ed te non prolabi, ut DEUM graviter offendas, uti sit per lethale, at offendis tamen, ei displices, illum inhonoras. quomodo ergo contemnere tale peccatum potes, si id spe-

des, quod in se est, & dicere intra te ipsum quasi filius degener: modò Pater meus non accipiat à me gravem offensam, satis est mihi? Ad hæc verum est peccatum veniale non esse morbum aded lethalem, qui mortem ipsam afferrat animæ, uti est mortale, quod est morbus consummatus, hoc est, completus, plenus, perfectus, qui in ejus corde vel ipsum vitæ principium extinguat Charitatem: sed est sine dubio talis morbi quoddam initium. Quomodo igitur contemnerè tale peccatum potes, si id spectes, quod est in suis effectibus, instar dementis dicens intra te ipsum, modò peccatum, quod facio, lethale non sit, alterum minimè curo. an fortè omnem spernis infirmitatem, quæ lethalis non est: imò caves ab omnibus, quantum potes, quia contemptæ paulatim ed redigere te possunt, ut aliam incurras immedicabilem. Quare igitur solum in casu nostro facere lubet oppositum? *Qui timet DEUM, nihil malè negligit,* tam propter id, quod malum illud in se est, quam quod est in suis effectibus. unde cum audis peccatum veniale dici peccatum leve, ne credas id dici absolute, sed relative tantum, hoc est, comparatione peccati lethalis. ceterum malum illud summum est, quod jam audisti.

5. Considera videri posse aptius fuisse proferendam sententiam, si Sapiens non dixisset: *Qui timet DEUM, nihil negligit, sed qui diligit DEUM.* quia non negligere quidquam boni, tanquam exigui momenti, nec contemnere quidquam mali, tanquam leve, nihil

boni negligere, & nihil mali, videtur potius proprium magnopere amantis Deum, quam timentis duntaxat. sed falleris vehementer. quia quantumvis ex parte verum sit, quod opponis, parte tamen aliâ aptius erat dicere: Qui timet DEVM, quàm qui diligit DEVM. ne quis forte crederet nihil boni negligere, & nihil mali, solum pertinere ad eximios quosdam Sanctos, qui amore Dei penitus sunt inflammati. indicare voluit hoc esse debitum etiam eorum omnium, qui aliud assecuti non sunt, quàm ut timeant. Est namque res indubitata, ob minuta quoque peccata omissionis vel commissionis solere DEVM irrogare pœnas etiam atroces,

neque pœnas tantùm, ut vocant, pœnitivas, quæ consistunt in sola suspensione beneficiorum, sed etiam pœnitentiam, qualis est ardere flammis, deponere feris, & aliâ huiusmodi, quæ in factis paginis recensentur. Itaque si tantum boni negligas, quod posses facere, aut insuper contemnas tantum mali, quale signum hoc est? an quod Deus non ames? parum hoc est. signum est, quod neque timeas, nisi per hoc. Qui timet DEVM, quod dicitur dicere: Quicumque timet, ut diliget, & nihil negligit, hoc est, nihil negligit, & nihil mali. Quicumque negligit, dicamus necesse est, non timet.

XXX.

S Andreas Apostolus.

Lignum vite est hi, qui apprehenderint eam, & qui tenuerint eam.
AIM. PROV 3 V. 18.

1. **C**onsidera Paradisum nostram esse Patriam. Terra, quam nunc incolimus, terra est exilii. quis ergo dubitet eò continuò aspirandum, ubi nostra est hereditas? sed eheu quantum interponitur mare! mare procellosum, mare terribile: quale est vita ista mortalis. Ad trajiciendum ligno sanè est opus. quoniam illo? navis opportuna, quam DEUS hoc sine nobis comodaverat, erat Innocentia, quâ hilares & ludibundi poteramus appellare ad litus, at ista navis contracta est in illo in-

felici naufragio, quod in Adamo fecerunt omnes ejus Posterit fecerunt. & aliud non superest, quàm ut quicumque apprehendat pœnitentiam, quæ vocatur altera post naufragium tabula vocata, & talis est Crux Christi. & in quo illa consistit, nisi in patiendò, in mortificandò, castigandò, & humiliandò. Ipsi, in agenda Persona multè pœnitentis, qui indignum se reputat, ut alio quo fruatur Mundi bono? Crux ista benedicta est Lignum illud, in quo tantum spes nobis superest. salutis. Nemo pro-